

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Till:
Stadsbyggnadskontoret
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2023-01-30

Angående samrådsförslag till ny detaljplan för Centrala Telefonplan, Västberga 1:1 m fl, dnr 2013-05016

Samfundet S:t Erik avvisar bestämt planförslaget i sin helhet. Riksintresset LM-staden kommer att skadas påtagligt. Konsekvenserna för kulturmiljön i närområdet behöver belysas enligt Miljöbalken 3 kap. 6 §.

Planförslaget

Detaljplanens huvudsyfte är att utveckla och stärka Telefonplan som nod och stadskärna i enlighet med stadens översiktsplan. Planförslaget innebär att tunnelbanan överdäckas och nya offentliga platser och täta stadskvarter tillförs, med ett stort antal bostäder och service i tre stadskvarter inklusive sju höghus på 10–32 våningar samt ett nytt stationskvarter.

Planförslaget har tagits fram med hänsyn taget till de synpunkter som lämnades i ett tidigt samråd som inkluderade projektet ”Tellus Towers” (dnr 2013-05016).

Samfundet S:t Eriks synpunkter

- I Samfundet S:t Eriks yttrande över det förslag som redovisades i det tidiga samrådet (se bilaga) framfördes att Tellus Towers inte har någon relevans i Stockholms stadsbild. Förslaget innebär en oacceptabel inverkan både på riksintresseområdet LM-Ericsson och LM-staden, och områdets höga kulturvärden. I övrigt ansåg Samfundet att området mycket väl kan bebyggas under förutsättning att det görs i volymer och skala som anpassar sig till den befintliga bebyggelsens karaktär, i synnerhet i det kvarter som vänder sig mot Telefonfabriken och LM-staden. Samfundet efterlyste också en uttalad policy från stadens sida om vilka punkter/företeelser som kan vara lämpliga att markera med byggnader högre än stadssilhuetten, samt även en formulering av maxhöjder för olika lägen.
- Det bearbetade bebyggelseförslag som nu redovisats är likaså väsensfrämmande och helt oacceptabelt på denna plats med dess betydelsefulla kulturmiljövärden i form av LM-staden, där bostadsbebyggelsen möter fabriken enligt den funktionalistiska principen om ljus och luft. LM-staden klassas som riksintresse för kulturmiljövärden.
- Det är helt oacceptabelt med en exploatering av den här enorma omfattningen precis intill riksintresseområdet. Nybebyggelsen innebär en förskjutning av skalan som gör att den helt kommer att ta över upplevelsen av LM-staden och innebära en förödande påverkan på närmiljön. Riksintresset LM-staden kommer att skadas påtagligt.
- Den antikvariska konsekvensanalysen redovisar siktlinjer från olika punkter runt om i staden men inte konsekvenserna för närmiljön. Det är synnerligen anmärkningsvärt att man kommit fram till att det inte behövs någon MKB när planen får så stora konsekvenser för kulturmiljön. Miljöbalken 3 kap. 6 § borde absolut vara tillämpbar här.

Samfundet S:t Erik avvisar bestämt planförslaget i sin helhet. Riksintresset LM-staden kommer att skadas påtagligt. Konsekvenserna för kulturmiljön i närområdet behöver belysas enligt Miljöbalken 3 kap. 6 §.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Susanne Ingo
Vice ordförande

Suzanne Lindhagen
Styrelseledamot

Bilaga:

*Centrala Telefonplan, del av fastigheten Västberga 1:1 m.fl., i stadsdelarna
Midsommarkransen och Västberga, förslag till detaljplan, dp 2013-05016, 2018-04-27*

Samfundet S:t Erik Stockholm

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2018-04-27

Centrala Telefonplan, del av fastigheten Västberga 1:1 m.fl., i stadsdelarna Midsommarkransen och Västberga, förslag till detaljplan, dp 2013-05016

Sammanfattning av Samfundet S:t Eriks synpunkter

Tellus Towers har ingen relevans i Stockholms stadsbild. I övrigt anser Samfundet att området mycket väl kan bebyggas under förutsättning att det görs i volymer och skala som anpassar sig till den befintliga bebyggelsens karaktär, i synnerhet i det kvarter som vänder sig mot Telefonfabriken och LM-staden. I sin nuvarande form innebär förslaget en oacceptabel inverkan både på riksintresseområdet LM-Ericsson och LM-staden, och områdets höga kulturvärden.

Samfundet efterlyser en uttalad policy från stadens sida om vilka punkter/företeelser som kan vara lämpliga att markera med byggnader högre än stadssilhuetten, samt även en formulering av maxhöjder för olika lägen.

Bakgrund

Rubricerade ärende har remitterats Samfundet för tidigt samråd, med anledning av förändrade förutsättningar för planarbetet kring Telefonplan. Planförslaget ersätter tidigare planer för Timotejen 17 (dp 2013-12715), med "Tellus Tower" en skyskrapa i 75 våningar och 240 meters höjd som huvudnummer, och Timotejen 19 och 28 (dp 2013-08755) som förutom en omvandling av LM Ericssons blåklassade "Tellusanläggning" till bostäder skulle ha inneburit att en stor del av den befintliga bebyggelsen revs. Samfundet fastslog i det tidigare skedet att förslaget innebar en kraftig urholkning av Tellusanläggningen kulturhistoriska värden, och att skyskrapan saknade motivering ur stadsbildssynpunkt då den enbart manifesterade sin extrema höjd. Därutöver påtalades den vidsträckt skuggningseffekten, samt de ogynnsamma vindförhållanden som höghus i allmänhet ger upphov till. Dessa ståndpunkter kvarstår.

Planområdet och planförslaget

Det aktuella planområdet är förskjutet västerut i förhållande till föregående planer och är beläget i anslutning till Telefonplans tunnelbanestation. Planområdet angränsar i nordväst till LM Ericssons blåklassade telefonfabrik med det unika 72 meter höga teletornet, och i norr till LM-stadens grönklassade smalhusbebyggelse i tre våningar. Såväl Telefonfabriken som LM-staden ingår i ett område av riksintresse för kulturmiljövården. I kvarteret öster om planområdet återfinns två äldre industrifastigheter tillsammans med Tellusanläggningen.

Planförslaget innebär att fyra nya kvarter med cirka 1500 bostäder samt lokaler för förskolor, handel, publika verksamheter, med mera, tillkommer. Spårområdet vid Telefonplans tunnelbanestation överdäckas och anordnas med en ny stationsbyggnad och en torgplats. Volymmässigt ansluter två av kvarteren till den omgivande, befintliga kvartersbebyggelsen med hus i fyra-sju våningar men avviker med solitära högdelar i tio respektive sjutton våningar. Det fjärde kvarteret utgör ett markant avsteg med två skyskrapor i 58 respektive 78 våningar – omräknat i cirka 224 respektive 284 meter över stadens nollplan.

Post- och besöksadress	Telefon	E-kontakt	Plusgiro	Bankgiro	Org.nr
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	kansli@samfundetsterik.se www.samfundetsterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950

Samfundet S:t Eriks synpunkter

Kvarter 1

Samfundet anser att en överdäckning av tunnelbanespåren är möjlig. Tunnelbanans stationsbyggnad från 1960-talet är gulklassificerad av Stadsmuseet och äger med det ett visst kulturhistoriskt och miljöskapande värde men Samfundet anser det likväl möjligt att den eventuellt kan ersättas med en nybyggnad som bättre ansluter mot omgivningen, under förutsättning att denna är utförd med god arkitektonisk kvalitet.

Kvarteren 2 och 3

Samfundet anser att båda kvarteren är möjliga att bebygga i linje med förslaget men att byggnadsvolymer i kvarter 2 bör bearbetas till att bli mindre klumpiga och något lägre, framför allt mot norr i mötet med LM-stadens lågmälda smalhus. Det sjutton våningar höga punkthuset bör utgå då de på ett negativt sätt konkurrerar med både radiotornet och smalhusen, samt därutöver genererar oönskade skuggeffekter.

Kvarter 4 – ”Tellus Towers”

Midsommargården med sitt lilla torg är idag området nav och en mycket central del i riksintresset LM-staden, där bostadsbebyggelsen möter fabriken enligt den funktionalistiska principen om ljus och luft. De två höghusen skulle bokstavligen lägga stora delar av den befintliga bebyggelsen i skugga, vilket skulle påverka både det stadsmässiga och upplevelsemässiga intrycket men också medföra stora konsekvenser för såväl riksintresset som områdets höga kulturvärden.

På håll, från de allra flesta punkter i staden, skulle skyskraporna få en påtagligt negativ effekt på Stockholms skyline, och konkurrera på ett mycket negativt sätt med exempelvis Högalidskyrkans torn sett från Stadshusparken, och Ferdinand Bobergs vattentorn vid Mosebacke sett från Skansen. Från världsarvet Skogskyrkogården där siktlinjen i nuläget är relativt jämn och oinskränkt, torde skrapornas silhuetter bli särskilt påtagliga.

Samfundet hävdar med bestämdhet att läget är helt olämplig för två så accentuerade byggnader och att de två skyskraporna måste utgå till fördel för en bebyggelsestruktur som anpassar sig till den befintliga bebyggelsen.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson

Suzanne Lindhagen

Laila Reppen